

VÁLÁS, NAGY RIZIKÓVAL

Ritkán hallani kisgyerekes anyákról, akik borítják a megromlott házasságot, olyan sztorikat viszont mindannyian ismerünk, amikor a gyerekekre, a család egyben tartására hivatkozva senki nem mer, nem akar szembenézni a valósággal. Olyan nők mesélnek, akik mindent kockára tettek, és új életet kezdtek.

szerező: *Kinback Szilvia*

Neked elment az eszed? Ki fog szeretni három gyereket? Jó dolgokban azt sem tudod, mit csinálsz” – okoskodnak az ismerősök, amikor a feleség kezdeményezésére esik szét egy család. A külső szemlélők számára könnyebben emészthető, ha váratlan szerelem miatt borul a képlet, viszont ha nincs harmadik szereplő, maradnak a kérdések. Pedig előfordul, hogy igazi szerelmi házasságok mennek tönkre, nem kell hozzá harmadik fél. Hiába a jólét, a szárnyaló karrier, a szép gyerekek.

A női princípiumokkal kapcsolatos viták közepette talán még aktuálisabbnak tűnik a kérdés: mi mozgatja azokat a nőket, akik – a társadalmi elvárások és a környezetük felől érkező nyomás ellenére – kilépnek kívülről tökéletesnek tűnő, de boldogtalan házasságukból, vállalva az összes rizikót? Olyan nők mesélnek, akik éveken át küzdöttek a házasságuk megmentéséért, aztán nem félték az ismeretlentől és egy új szerelem nyújtotta biztonság nélkül kezdtek új életet.

MINDENT KOCKÁRA TENNI

Eszter sugárzó személyisége és mindig széles mosolya mögött kevesen észlelték azt a többéves küzdelmet, amelyen keresztülmentek a férjével, Andriszal. Aki látta őket együtt, azt gondolhatta: mennyire összeillő, klassz pár. Úgy tűnt, egymás folytatásai: Andris, a reneszánsz ember, aki megteremtette és az egekig repítette sikeres vállalkozását, és műzsája a kamaszos báju művészlelek Eszter, aki a családot irányítja a háttérből. A nagy szerelmet házasság, majd három gyerek követte, de a kapcsolatuk hamar léket kapott: „Andriszal igazán szerettem egymást. Fantasztikus embernek találtam, boldogan mentem hozzá, amikor egy évvel később eljegyeztem. Utólag azt mondom, túl hamar, mert nem hagytunk időt rá, hogy a szerelem lenyugodjon, és a munkában, a hétköznapi életben én is helytálljak. Már az első gyerek érkezése után arra kértem, hogy hagyjam abba a munkát, maradjak otthon, pedig én mindig önellátó voltam, szerettem dolgozni. A harmadik gyerek után gy-

Tőlem akár egy kis lakásban is élhettünk volna, csak legyünk együtt többet. Neki fontos volt a karrierje, én viszont azt éreztem: nem tudom tovább egyedül működtetni a hétköznapiakat

éreztem, hiányzik mellőlem a társam, egyedül vagyok, és kimerültem. Több időt igényeltem volna vele kettesben.”

Eszternek nehéz gyerekkora volt, komoly érzelmi traumákat kellett feldolgoznia, a nevelőanyjával rossz volt a viszonya. „Mindenért keményen meg kellett küzdenem. A jólétnél mégis sokkal fontosabb volt az anyaságom megélése, az együtt töltött meghitt pillanatok a gyerekeinkkel, igazi családként, ahol apa is elviszi néha az oviba gyereket. Tudtam, hogy a cég fejlesztése óriási energiákat emészt fel, ebben sokáig támogattam a férjemet, de a házasságot én egy másik dimenzióban képzeltem el. Tőlem akár egy kis lakásban is élhettünk volna, csak legyünk együtt többet. Andrisnak fontos volt a karrierje, ő ettől érezte magát férfinak, én viszont azt éreztem, nem tudom tovább egyedül működtetni a hétköznapiakat” – meséli. Amikor Eszter egy komoly műtét miatt kórházba került, és a férje nem látogatta meg, mert vidékre kellett utaznia, döntött: összepakolt, és elköltözött a három gyerekekkel. Át sem gondolta igazán, amikor kimondta, hogy elmegy. Mindent kockára tett.

LELKILEG SZABADON

Andris utánuk költözött, próbálták menteni a menthetőt, de a terápia és a sok konfrontáció csak még jobban felszínre hozta a szakadékot kettejük között: „Ez nálunk is hosszú folyamat volt, mindenkinél másképpen csúcsosodik ki. Van, aki depressziós lesz, van, aki megcsalja a másikat, de mindenki reagál arra, ha nem tud a párjával szinteket lépni, fejlődni. Az első szülés utáni időszak mindig egy »nagy zuhanás« a kapcsolatban, én is a gyerekekre koncentráltam, én magam is újrászülettem, fizikailag is

Bevett séma szerint éltünk: szép lakás, első gyerek, nyaraló, második gyerek... Mindig valamilyen projektben voltunk. Mire mindent kipipáltunk, beütött az űr: és mi mit kezdünk egymással?

elfordultam a férjemtől. Biztosan tudom, hogy nem egy szerető volt az oka annak, hogy nem sikerült visszatérnünk egymáshoz, de minden igyekezetünk ellenére elvesztettük egymást. Azóta új kapcsolataink lettek, egyre jobban eltávolodtunk. Nem ismertük fel, hogy mennyire nagy a baj, azt hittük, hogy mindenki ugyanezen megy keresztül, és ez így is van, csak mások valahogy kiordibálják magukból. Mi leblokkoltunk, és nem tudtunk időben segítséget kérni, nem tudtuk, hogyan kell kommunikálni. Sajnos nem volt mellettem egy anya, akiben bízhattam volna, aki megtanított volna, hogy ezt így és így kell jól csinálni.”

Még négy év távlatából is azt mondja, nem kell egyetlen nőnek sem feladnia magát, mert a férje jobban keres. „Nem akartam birtoktárgy maradni a gyerekekkel együtt. Szerintem ma ezt a luxust kevés nő meri megengedni magának, csak a lelkileg igazán szabad emberek képesek erre. Andris a mai napig mindenben mellettem áll, szeret bennünket, és soha nem fog cserbenhagyni. Túl vagyunk a nehéz pillanatokon, lelkileg szorosabb a kapcsolatunk, mint valaha. Amit sajnállok, hogy a gyerekekben olyan törést okoztunk, ami feldolgozhatatlan. Együtt neveljük őket, de a mai napig kérdeznek a miértekről. Túlságosan magunkkal voltunk elfoglalva, jobban kellett volna vigyáznunk a családra. Nincs tervezés, csak a jelen van. Lenyugodtam, beérttem, aláztosabb lettem, és szeretnék dolgozni. Szabad és független ember vagyok, majd az élet megmutatja, hogy jól döntöttem-e.”

CSAK A VÁLTOZÁS A BIZTOS

Vajon milyen mélységű önismeret és emberismeret szükséges ahhoz, hogy egy néhány éves udvarlás, együtt járás után biztosak lehessünk abban, hogy a másik tíz vagy húsz év múlva is bele fog passzolni az életünkbe? Ezt a kérdést teszi fel dr. Meskó Norbert párkapcsolat-kutató pszichológus is, aki szerint mindannyian változunk, fejlődünk, így a házasságunk is átalakul: „Amikor házastársat választunk, megpróbáljuk a jelenlegi és a majdani életcéljainkhoz leginkább passzolót párt kiválasztani. Ez azért furcsa, mert abban sem lehetünk biztosak, hogy mi hol tartunk, mire vágyunk majd tíz év múlva, nemhogy a partnerünk változását képesek legyünk előre látni. Ezért azt is mondhatnánk, hogy a házasság irreális dolog. Amikor két ember szerelmes lesz egymásba, akkor az első időszakban olyannak próbálják látni egymást, amilyenek szeretnék, és nem olyannak, amilyenek valójában. A felek a saját elvárásait vetítik a másikra, és azt szeretik benne. Minél éretlenebb párkapcsolati választásról van szó, annál inkább törésként élik meg, amikor kiderül számukra, hogy a valóság és a másiktól élő kép nem vág egybe.”

ÉS BEÜT AZ ŰR

Viki és Péter, a tipikus „bezzegpár” története szintén mesésen indult, fülig szerelmesen a húszas éveikben házasodtak. Péter védelmező, erős férfi, aki nemcsak okos, ambiciózus, sikeres, de még családcentrikus is. Viki a kreatív erő, az odaadó feleség. A gyerekek születése után aztán Péter lett az a fajta apa, aki semmit

nem tudott a gyerekek nélkül elképzelni: „Míg nekem a babázás után egy kettesben elköltött vacsora lett volna az este fénypontja, ő a nap végén a gyerekekkel lazított – meséli Viki. – A már kissé felborult egyensúlyt csak tetézte, hogy anyósoméék éjjel-nappal velünk akartak lenni, hogy unokázhasanak, én pedig meg akartam felelni az elvárásoknak, és nem tudtam határokat kijelölni. Ahogy Péter egyre sikeresebb lett, mi is egy bevett séma szerint éltünk: szép lakás, első gyerek, nyaraló, második gyerek... Mindig valamilyen projektben voltunk. Mire mindent kipipáltunk, beütött az űr: és mi mit kezdünk egymással? Hová tűnt a romantika, a szerelem?”

Péternek fontos volt, hogy szakmailag sikeres legyen, a munkával járó stressz után otthon már inkább csak nyugalomra vágyott. „Vártam volna tőle is gesztusokat, én elkísértem őt fogadásokra, ő soha nem jött velem moziba, koncertekre. Nálunk az volt a nagy csapda, hogy annyira jöfőnek tűnt a többi férfihoz képest, hiszen munka után a családdal akart lenni, és engem a szavak szintjén és anyagilag is támogatott, csak éppen nem jött velem soha sehová, és mindig fáradt volt. Így akár egyedül is lehetnék, vallottam be magamnak, és egyre inkább kínlódtam. Péter hártott, nem értette, mi hiányzik, befeszültek a vitáink, nem tudott, talán nem is akart megvédeni anyósom rosszindulatú kritikáival szemben, és amikor elképzeltem, mi lesz 15 év múlva... Már egy éve van annak, hogy elköltöztem a gyerekekkel.”

VOLT EGYSZER EGY ÁLOMPÁR

Viki hét éven át járt pszichológushoz, hogy az évek alatt felgyülemlt problémákat feldolgozza. Vallja, hogy az önismereti tréning mellett ez segítette abban, hogy lépni merjen, és új emberként folytassa az életét: „Péter – a maga módján – a mai napig szeret, és gondoskodik rólunk a gyerekekkel. Nagy, erős szerelem volt a miénk, de nem tudtunk együtt fejlődni, már külön utakon jártunk. Sokan csak egy fix harmadik mellett mernek elválni. Nekem felszabadító volt felismerni, hogy ha egy szál magam vagyok, akkor is jobban érzem magam egyedül, mint valakinek az árnyékában. Fiatalon mindent közösen akartam csinálni, talán túl tömény is voltam, de ahogy a kislányból felnőtt nő lett, rájöttem: nem olyan nagy tragédia, ha nem mindent ugyanazzal az emberrel kell csinálnom. A baráti körünkben sokan csalják egymást, a jólét és biztonságérzet miatt inkább elnéznek dolgokat. Én ebből nem kértem. Péternek talán az is elég lett volna, hogy a család miatt együtt maradjunk, de mástól kapjuk meg az intimítást. Nekem ez vállalhatatlan. A barátok eddig a jó életünkre voltak irigyek, most meg arra, hogy volt merszem kilépni, amit sokan soha nem mernének megtenni.”

Meskó Norbert szerint a házassággal kapcsolatos romantikus elképzeléseinkben nagy szerepe van a társadalmi elvárásoknak is. „Ha két ember összeházasodik, hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy évtizedekre, hacsak nem örökre köteleződtek el egymás mellett. Pedig a valóságban arról van szó, hogy most éppen azt gondolják, hogy összetartoznak, és van néhány közös céljuk, amit együtt szeretnének megvalósítani. Vállalják, hogy együtt haladnak tovább, ameddig jólesik, és ha nem megy, elválnak útjaik. Egy olyan világban, ahol a harmonikus párkapcsolat, család, gyerekek »felmutatása« kötelező a sikeres magánélet igazolásához, ez jókora nyomást gyakorolhat az egyénre. Egy másik megközelítésből persze azt is kérdezhetnénk: ugyan mi azzal a problémával, ha két ember el akar válni? A 19. század végének nőjogi aktivistái nem éppen (többek között) ezért harcoltak? **mc**